

Előfizetési díj helyben:
 Egész évre . . . 8 frt—16 kor.
 Fél évre . . . 4 frt—8 kor.
 Negyedévre . . . 2 frt—4 kor.
 Vidékre 1 frttal több.

SZABADSÁG.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
 I. kör, Damjanich-utca. 118. sz.
 Ugy a kéziratok, mint a hirdetések ott vétetnek fel.
 „Nyilttér“ sora: 15 kr.

Hirdetési díj: Egész oldal 10 frt. Fél oldal 6 frt. Negyed oldal 5 frt.
 Ezenfelül minden hirdetésnél 30 kr. kincstári illeték fizetendő.

Megjelenik minden szerdán.

Egyes szám ára: 15 kr.

Kisebb hirdetéseknek minden szó után 5 kr. és a kincstári illeték számítatik.

Csak bérmentes levelek fogadtatnak el s kéziratok nem adatnak vissza.

Csüörtökön d. e. nevezetes közgyűlése lesz Szabadkának. Egy tragikomikus epizod fog lejátszódni a teremben, melynek fő hőse Mamuzsich Lázár leendő. Hogy ez a komédia minél több szereplővel bírjon, arról kellően gondoskodva van. A városi tisztviselők egyrésze szolgálk és pandurok egész kedél és szerdán kocnikáltak, hogy a bratyákat és egyéb párthiveket bizalmi szavazatra berendeljék.

A polgármester becsülete.

Mamuzsich Lázár Szabadka város polgármestere e hó 9-én másod ízben jelent meg a szegedi esküdszék előtt, hogy salak tiszta becsületéről lemosassa azon szennyfoltokat, miket egyik helyi lap gyászkeretben reá tapasztott tízéves multjának megünnepeltésekor.

Ez a második sajtóper nagyon szenny hullámokat vert fel, s igazán bámulatos az a cinismus, a mint a reményeiben már elbizakodott polgármester e tárgyaláson kimutatott.

Jeleztük lapunk mult számában, hogy e hó 9-én lefogják szedni róla azokat a foszlányokat is, melyeket a „Szabadság“ szerkesztője ellen vezetett sajtóperében még megmentenie sikerült.

Ez meg is történt.

A polgármester minden erőlködése dacára, a szegedi újból berukoltatott tanuk legszebb valamásai figyelembe vétele nélkül s a szabadkai erkölcsi tanuk aranyos vallomásainak mellőzésével kimondották ítéletileg, hogy a polgármester által becsületsértés vétsége miatt perbe vont vádlott lapszerkesztő

nem vétkes.

A harez tehát folyhatik tovább Szabadkán, marakodhatunk ezután is egymás becsületén, ha polgármesterünk még most sem akarná belátni, hogy más embernek a becsülete is szent s neki mint a város polgármesterének nem lenne szabad továbbra egy

percezig is fenn tartania oly hetenkénti sajtó törmeléket, mely egyes polgároknak becsületét rágja és egyes családok szentélyeibe tolakodva, azok magánügyeit is piacra hurezolja.

Ha azonban polgármesterünk levonta ezen sajtóbírósi ítéletből az öntudatos következtetést, mi nem fogjuk utját állani annak, hogy a megvakult szabadkai szennyes továbbra is pocsekká legyen összegyurva.

Mi nem várunk mást a polgármestertől ezek után mint azt: ha már saját érdekeinek előmozdítása végett egy általa kitarot sajtóra van szüksége, legyen az a lap becsületes és tisztességtudó, és ha gazdáját menteni akarja a netán felmerülhető vádak ellen, az a mentség legyen tárgyilagos, hogy azután a társadalmi téren szóba is állhassunk vele.

Mi azt hiszük, hogy kívánatunk más városban feltűnést keltethetne, mert ezeket a polgármesterek mindenüt és mindig tudnia kell, de azt is hinni szeretnők, hogy a becsületét kereső szabadkai polgármester végre azt is megteendi.

Mamuzsich Lázár polgármester becsületsértés vétsége miatt lefolytatott hétfői sajtóperében az esküdszék kimondotta, hogy az incriminált közleményében a polgármester ellen becsületsértés joglatatik, de nyomban kimondotta azt is, hogy a ki ezt irta, nem vétkes. A polgármester tehát mint ilyen nagyon megvan sértve becsületében, de aki ezt a sértést elkövette, helyesen cselekedett. Azt hisszük ebből az esetből Mamuzsich Lázár lefogja vonni a következtetést.

Városi közgyűlés.

Szabadka szab. kir. város törvényhatóságának bizottsága 1895. évi december hó 12-én, tehát d. e. 9 órakor a „Pest város“hoz ezimzett szálloda nagytermében tartandja rendes havi közgyűlést a következő tárgysorozattal:

Polgármester jelentése közigazgatás november havi állapotáról. Törvényezikkek meghirdetése. Tanács javaslata a nagyméltósági belügyminiszterium azon leiratára, melylyel az Egressy-utca szabályozási vonalának újból való megállapítása tárgyában hozott határozatot jóváhagyja. Nagyméltósági magy. kir. belügyminiszterium leirata az állami anyakönyvi hivatal felállítása tárgyában. Nagyméltósági belügyminiszterium 100122. sz. magas leirata a külföldiek bejelentése és nyilvántartásáról alkotott szab. rendelet életbeléptetése tárgyában. Nagyméltósági belügyminiszterium leirata Raits Milán és Sztipits Dániel ideiglenes besztása tárgyában. Nagyméltósági belügyminiszter leirata a „Mária-Valéria“ közkorház alapszabályainak jóváhagyása tárgyában. Tanács javaslata a nagyméltósági magy. kir. belügyminiszter leiratára tüzkár elleni biztosító társaságoknak egyes tisztviselők által való ajánlása tárgyában. Méltóságos Schmausz Endre főispán ur átirata Venczel Lajos alszámvevő kinevezése tárgyában. Méltóságos Schmausz Endre főispán ur átirata Vüest Jenő állatorvos kinevezése tárgyában. A közig. bizottság fegyelmi választmányának Szigethy József tanácsnok és Ivanits Isván főszámvevő fegyelmi ügye tárgyában hozott határozata. Ugyanez Szigethy József tanácsnok ellen. Ugyanez Szigethy József tanácsnok és Frankl István főmérnök ellen. A nagyméltósági m. kir. belügyminiszterium 85477. I. — a. sz. a. kelt magas rendelete értelmében a központi választmányi tagok megválasztása. A kilépő „Közigazgatási bizottsági“ tagoknak megválasztása. Az „Igazoló választmány“ tagjainak megválasztása. Igazoló választmány átirata, mely szerint az I., II., VI. VII. és VIII. körökben megválasztott törvényhatósági bizottsági tagok igazoltattak. Tanács javaslata Szigethy József tanácsnok kérvényére nyugdíjaztatás iránt. Tanács javaslata Tumbász János kérvényére utcaszabályozási vonal kitézése tárgyában. Ugyanez Malagurszki János kérvényére. Ugyanez Schmidt Lajos kérvényére. Ugyanez Volvovits Herman kérvényére. Tanács javaslata a számvevői hivatal jelentésére Szávold József és neje által elfoglalt közterületre vonatkozólag. Tanács javaslata a gubóraktár felállításához szükséges telek és téglá adományozása iránt. Tanács javaslata az 1895. évi költségelőirányzat egyes tételeinél felmerült kiadások fedezetére szükséges póthitel megszavazása tárgyában. Tanács javaslata a

magy. kir. államvasutak igazgatóságának megkeresésére a tuki uti aluljáró költségeinek viselése tárgyában. Tanács javaslata a fogyasztási adó kibérlése tárgyában. Tanács javaslata a szesz behozatali díjra nézve szabályzat alkotása tárgyában. Tanács javaslata a „Tompa Katonai“-i földek bérletének jóváhagyása tárgyában. Tanács javaslata Raczkó Mihály kérvényére a „Bainhát“-i öt lánccz szántóföldnek hat évre leendő bérbeadása tárgyában. Tanács javaslata Zvorényi Dezső kérvényére a palicsi bazár boltnak 3 évre leendő bérbeadása tárgyában. Tanács javaslata az iparos munkák és anyag szükséglet beszerzése iránt tartott árlejtés jóváhagyása tárgyában. Tanács javaslata tiszti ügyész jelentésére a Schäffer és Ross-féle alapító levél bemutatása tárgyában. Tanács javaslata az árva és árva-letétpénztárak megvizsgálása tárgyában. Tanács javaslata a házi és letétpénztárak megvizsgálása tárgyában. Tanács javaslata az adópénztár megvizsgálása tárgyában. Tanács javaslata „Palics“ fürdővel a balneológiai kiállításra leendő részvétel iránt. Tanács javaslata Behr Simon polg. iskolai tanító kérvényére. Tanács javaslata a főgyimn. igazgató jelentésére Lucsics Jakab segéd hittanár vizsgáiról szóló okmányok beterjesztése tárgyában. Tanács javaslata az országos magy. iskola egyesület megkeresésére. Tanács javaslata Mamuzsich Pál műegyetemi hallgató kérvényére. Tanács javaslata az „Iparos Ifjak“ művelődési körének tízifa megadása iránti kérvényére. Tanács javaslata Füle Márk segélyezése iránt. Tanács javaslata Gabrics Lázár rendőr kérvényére 60 frt megszavazása tárgyában. Tanács javaslata „Az ezer éves Magyarország“ kiadóhivatalának megkeresésére. Tanács javaslata Kollár Márk önkéntes tűzoltó terhére irt ápolási költség leiratása iránt. A még ezután beérkezendő és a főjegyzői hivatalban megtekinthető tárgyak.

Mamuzsich Lázár szabadkai polgármester a sajtóperekben nyert elégtételek után, — mint lapunkat értesítik, — a mai városi közgyűlésen beterjeszti állásáról való leköszönését. Hívei ez alkalomból a közgyűlésen nagy demonstrációra készülnek, hogy ilyen csekélységek miatt ne hagyja el őket.

Apróságok a polgármester sajtóperéből.

Az egykori szabadkai Maestro Benedek Gyula szintén szerepelt az esküdtszék előtt. Bizonyítania kellett azt, hogy őt a polgármester Kopilovics Lukács tanyáján arra biztatta: gyomrozza meg jól a polgármester mai erkölcsi tanuját Gálfy Györgyöt, a ki akkor néh. dr. Mukics Károly főkortese volt. A Maestro indignálódott az esküdtszék előtt hogy ő nem olasz bravo, a kit emberölésre is meglehetne vásárolni.

Tary tanító, szintén a polgármester erkölcsös tanui között szerepelt, s a védő ügyvéd kérdéseire nagy büszkén elmondta, hogy ő mint néptanító, egy fia mint városi tisztviselő, egy leánya pedig mint városi tanítónő együtt eszik a város kenyereit. A védő azon kérdésére: igaz-e hogy a „Szabadkai Népkör“ hivatalos pénzeit elsikkasztotta s az ebből folyó büntügyi feljelentés miatt lett renegát s ott hagyta a függetlenségi zászlót, hogy a polgármester köpenye alatt hűsöljön gyermekeivel együtt, nem vallott ugyan elnöki engedély folytán, de hát ezt Szabadkán mindenki tudja.

Gálfy György szintén erkölcsi tanuja volt a polgármesternek, s megesküdt arra, hogy ő panaszos polgármestert soha meg nem gazemberezte, sem ő, sem a polgármester Palicson boros vagy sörös üvegekkel egymást meg nem dobálták, hogy e vallomásnak milyen az értéke annak megbirálása nem tartozik reánk.

Szántó Ede néptanító szintén szerepelt a polgármester háta mögött s több társával olyan zajt csapott több izben a tárgyalási teremben, hogy az elnök karhatalommal akarta a halgatóságot kiszorítani. Ez a választási siflikről nevezetes néptanító okosabban tenné, ha kedves családjának élve házi tűz helyénél maradna, és nem okvetetlenkednék ott, a hol csak magának szerezhet kellemetlenséget.

A tárgyalási teremben az esti órák felé hallgatóság között három izben is történt veszekedés. Egyik alkalommal a dulakodó hősök támadója kezéből a becsempészett vasbotot is kiittették, melynek zuhanása nagyon kellemetlen benyomást tett a hallgatóságra. Mi úgy tudjuk, hogy az esküdtszéki tárgyalási teremben fegyverrel vagy bottal megjelenni nem szabad.

A *szabadkai bankett Szegeden*. A szegedi „Európa“ szálló éttermében hétfőn délből az ebédre érkező törzsvendégek előtt feltűnt a hosszú asztalok beállítására és felterítésére. Egy katonatiszt nem is állta meg szó nélkül, és kérdést intézett a közelben álló pinczérhez: miféle nagy teríték ez? — a pinczér humorosan mosolyogva azt felelte: kérem főhadnagy ur itt ma a szabadkai banketteznek.

Törvénykezés.

Mamuzsich-Lévay.

Hétfőn e hó 9-én zajlott le a szabadkai polgármester második sajtópere a szegedi esküdtszék előtt. A vádlott ezuttal Lévay Simon a „Szabadkai Hirlap“ szerkesztője volt.

Minden félre magyarázás nélkül szó szerint közöljük a „Szegedi Híradó“ erre vonatkozó értesítését, a mint következik:

A szabadkai szennyes.

— Mamuzsich contra Lévay. —

Szeged, dec. 9.

A szegedi esküdtszék előtt ismét mondhatjuk, folytatólag került tárgyalás alá a szabadkai szennyes. Mamuzsich Lázár szabadkai polgármester a szabadkai lapokat sorra vesszi, s így állítja őket a szegedi es-

küdtszék elé. Ez évben már a negyedik szabadkai eset volt a mai s nem az utolsó.

A vádlottak padján ezuttal Lévay Simon, a „Szabadkai Hirlap“ szerkesztője állott, kit Mamuzsich Lázár polgármester a „Szabadkai Hirlap“ 1894. évfolyamának 47. számában „A polgári tisztesség gyásznapja Szabadkán“ czimű cikkért vonatott felelősségre, amely cikknek czime gyászkeretben jelent meg.

E cikk azon alkalomból jelent meg, hogy Mamuzsich Lázár 10 éves polgármesteri jubileumát ünnepelte.

A cikk elmondja, hogy a polgármester bankettjén a város tisztikara fog részt venni, s annak is csak azon része, mely akár érdekei miatt, akár saját benső érzelmeinek elnyomása mellett a polgármesterrel szemben nem bír függetlenséggel. Elősorolja a cikk, hogy kik vesznek részt a banketten. Azok, kik személyes, vagy anyagi érdeknél fogva a polgármester jubileumához esatlakoznak. Részt vesznek abban a „Pučka-Casino“ tagjai, kik a polgármester állásának legfőbb támogatói, kik a csekély mivelttség és korlátoltság talajából kifakasztott faji érdekekkel és szaturált rajongással csüggenek az ő Lázó polgármesterükön.

A cikk elmondja továbbá, hogy a polgármester nagy lármával hánytorgatott jó gazdálkodása nem egyéb pirulásnélküli vakítás és szemvényvesztésnél. Sorba veszi az inkriminált közlemény ezután a polgármester 10 évi gazdálkodásának eseményeit, hogy többek között kortes ezélokra pénzt pumpolt a tisztviselőktől.

Lévay Simon ügyvédjével, Polezner Jenővel jelent meg, Mamuzsich Lázár polgármester vádlót hivatalból Dobák Béla kir. főügyési helyettes, és magánaton Rósa Izsó dr. képviselte.

A sajtóbiróság elnöke Pokay Elek, bírák: dr. Czukor Ignác, dr. Füzesséry Zoltán; a jegyzőkönyvet dr. Paraszthy Ferenc vezette.

Az esküdtszék a következő tagokból alakult meg: Tóth Péter, Ökrös József, Kertész Sándor, Ferenesevics György, Szélpál Mihály, Fournier Károly, Kiss János, Kollmann János, Grasselly László, Tóth Pál, Priváry Pál, Felmayer Lajos, pótagok: Magyar Endre, Kiss Arnold.

A tárgyalás.

Pokay Elek elnök, vádlott Lévay Simon a „Szabadkai Hirlap“ szerkesztőjének nacionaléját kérdezi ki, a mely után a vádló levél olvastatik fel.

Az inkriminált cikk a vádló szerint meggyalázást foglal Mamuzsich polgármester ellen, s becsületsértésért büntetendő annak írója.

Polezner Jenő vádlott védője előadja, hogy a kir. főügyési helyettes megbízó levele hiányos, kéri a tárgyalás elhalasztását s a költségekben Mamuzsich polgármestert elmarasztalni. — Védő tudomása szerint Mamuzsich polgármester négy sajtópert indított Lévay Simon ellen, minthogy a vádló és vádlott egy, kéri a sajtópernek egyesítését.

Dobák Béla a vádlott kérelmének melőzése mellett szólal fel.

A törvényszék a vádlott védőjének kérelmét elutasította, mert ez ügyben az egyesítésre már ellenkezőleg döntött.

Lévay Simon szerkesztő elmondja, hogy mi indította a cikk megírására. Husz év óta figyelte meg a polgármester tetteit, meg-

figyelte a hazafiság és morál szempontjából. Ugy hiszi, hogy a személyes és családi érdekek hátrászorítása mellett is meg kell tenni azt, hogy a hazafiság és morál szempontjából elítélt cselekedeteket a hírlapíróknak meg kell írni. Nem vélte, hogy az inkriminált cikkel megsérti a polgármester becsületét, úgy a polgármester évek során át a lapoknak sokkal erősebb támadásait is elhallgatta. A cikk címének gyászkorot csak viszonzás a „Szuboticske Novine“ című a polgármester által támogatott lapnak piros keretben megjelent számára. A mit írt a polgármester ellen, a közérdek szempontjából tette.

Polezner Jenő a polgármester büneit, cselekedeteit 16 pontba foglalta össze. Először a polgármester Szabadka város kárára elkövetett csempészettel vádolja. Ő negyvenkilenc hektoliter bort csempészett Szabadkára, s a bort a kortestanyákon fogyasztották el. A bor után som illették, som fogyasztási adót nem fizetett, s azon erkölestelenséget követte el, hogy etetett, itatott.

A polgármester, hogy a gazdákat lekötöztette, a szabályrendelet ellen megengedte, hogy a jószágot a mezőre a földhözvetés nélkül hajtassák ki. A szabadkai kórházban a betegfelvétel hiányosan kezeltetett s e miatt a város sokat szenvedett anyagilag. Ugyanazon beteg, ugyanazon időben két különágyon, két külön szobában kezeltetett s egy nő az egyik szobában, hol fel volt véve állítólag meghalt, a másik szobában ugyanazon nő úgy van feltüntetve, hogy megszökött. A kórháznál ragályos betegeket alkalmaztak ápolóknak s e visszaéléseket a polgármester dacára, hogy feljelentették neki, nem szüntette meg, mert a főorvossal jó viszonyban volt s anyagilag is érdekelte volt. Egy más esetben Krammer szabót azzal akarta egy városi vállalattal elszorítani, hogy egy kegyenczét Paichot ajánlotta neki társul. Krammer magához vette Paichot, de ez három év alatt annyira felzorította a fizetést, hogy kénytelen volt Krammer vele szakítani. Egy másik alkalommal Szigethy tanácsnok 1000 forintot vett be gyílmölesfákból, s azt a városi tárba nem szolgáltatva be. Ugyancsak Szigethy egy tenyészbika bevásárlásánál is szabálytalanságot követett el Szigethy József tanácsnok 5000 gyökeres vesszőt a várostól elvitt s a polgármester eltorolta az esetet. Nyilassy pénztárnok szabadságra ment s ugyanekkor a letétpénztárt nem vizsgálták át; a szabadság után nagymérvű sikkasztásnak jöttek a nyomára. A polgármester ez ügyben is szabálytalannul járt el. Egy újabb esetben boszszúból a hatalmával visszaélt Simon Jánost fegyelmileg üldözte. Ez palicson gépész volt, ki nem akart a polgármesterrel korteskedni menni. A polgármester fegyelmi ítéletét a fellebbezés folytán megsemmisítik. Más esetben ismét a város szolgálival végeztette el a polgármester gazdasági dolgait. A polgármester egy alkalommal, hogy egy neki nem tetsző kortest ártalmatlanná tegyen, Benedek Gyula vivómestert kérte fel, hogy végezzen vele. Más izben egy polgárnak a fejéhez a polgármester egy boros palackot vert. A „Pucka Casinóban“ karszékekkel veszekedett.

Egy közgyűlésen bottal támadott a polgármester Mamuzsich Ágostonra.

Mamuzsich közbeszól: mivel anyámat sértegette s most is bottal megyek annak, aki azt teszi.

Polezner Jenő folytatja a polgármester

által elkövetett visszaéléseket. A város Erdélyi Mihályra bízta a városi iskolák építését. A vállalkozó az asztalos munkákat Rainer helybeli asztalos által készítette el. A polgármester ugyanezen asztalossal készítette el a saját háza asztalos munkáit. A város vállalkozója szállítja a követ a polgármester épülő házához. E házat a város kisebb és nagyobb vállalkozói építették fel. A polgármester ezeken kívül megszokta magát vesztegettetni. Kölesönöket közvetlen, vagy az alárendeltjei kapnak a vállalkozóktól.

Macsokovits Titusz volt főmérnök 1620 frt évi fizetéssel a polgármesternek 7—8000 forintot adott, amit az soha sem adott vissza. A polgármester azt mondta neki, hogy pótolja magát a vállalatoknál. Mamusich Lázár a magyar nemzetet utón-uffélén gyalázza. Mint tartalékos honvédtiszt, magát áthelyeztette Zágrába. A szerb háború alkalmával sokak halálára úgy nyilatkozott, hogy meghúzták már a harangot a magyar népnek. — Az iskolákba a bunyevác nyelvet akarja behozatni, s e mellett röpiratot írt. A közgyűlés tanácskozási terméből ki akarja üldözni a magyar nyelvet. — A polgármester Mamusich Mátyásnak subvenciót ígért egy néppárti szláv lap megindítására. A hivatalokra 10 év óta szláv és bunyevác nemzetiségüket nevez ki. Mikor Mamusich Arcoba utazott ott a vendégkönyvbe nevét úgy írta be, hogy „Bürgermeister von Szubatica“. Varga Gyula statisztikailag kimutatja, hogy a magyarság fogy Szabadkán tíz év óta.

Öt percz szünet után Pokay Elek elnök beszólította az összes tanukat, s kijelenti előttük, hogy két óra délután előtt a sor nem kerül reájuk.

Dobák Béla kir. főügyész helyettes terjeszti elő ezután előadását a bizonyítási eljárásra nézve. Ő a törvény által megengedett bizonyítást korlátoztatni nem kéri. Csak anynyiban jogerős ítéletek állanak fent, a bizonyításnak helye nincs. Két fegyelmi határozat 1889-ben és 1895-ben jogerőre emelkedett, melyekben benn van jórészt minden, amit a vádlott védője be akar bizonyítani. A borbehozatalra azt mondja mese, s a fogyasztási adót megfizették. Könyveket nem égettek el a fogyasztási adóhivatalban. A vádhatóság egyáltalában mindazon dolgok bizonyítását mellőzni kéri, amely dolgok a fegyelmi határozatokban már itélkezés tárgyai voltak.

A bizonyítási eljárás mérve felett a törvényszék a déli szünet után döntött.

Tanuk és bizonyítás.

A törvényszék a bizonyítás elrendelése tekintetéből elhatározta, hogy a vádlott által kért ügyiratok közül többet felolvastat. A tanuk közül is több ügyre vonatkozólag megengedtetik a bizonyítás.

A tanuk megeskete után vallanak:

Pálffy Ferenc polgármester, Szegeden, előadja, hogy Mamusichot teljesen kifogástalan embernek, hazafias érzelműnek ismeri.

Polezner Jenő kéri Pálffy Ferencet, mióta ismeri Mamusichot.

Pálffy: mióta országgyűlési képviselő volt.

Vermes Béla, országgyűlési képviselő Mamusichot 11 év óta ismeri, jellemes, becsületes ember. Derék, jó hazafinak tartja.

Farkas Zsigmond ügyvéd Szabadkán, kifogástalan jellemű embernek ismeri. Jó hazafinak.

Havercs Mátyás gimnáziumi igazgató Szabadkán, rendes embernek tartja Mamusichot, ki a város érdekeit szem előtt tartja.

Hazafiságát nem meri gyanúsítani, mert a város képviselő-testülete több hazafias czélra alapítványt tett.

Varga Horgosi Péter gazdálkodó Szabadkán, Mamusichot jó embernek, jó hazafinak ismeri.

Tary József néptanító Szabadkán, Mamusichot 30 éve ismeri, becsületes jó hazafi.

Pillich Kálmán ügyvéd Szegeden, Mamusichot 10 éve ismeri, többször érintkezett vele, erkölcsi tekintetben korrekt, nemzeti érzelmére vonatkozólag mondhatja jó hazafit.

Rainer József főkapitány Szegeden, Mamusichot kifogástalan erkölcsű embernek, jó hazafinak ismeri.

Dr. Lázár György h. polgármester Szegeden, Mamusichot 10—12 éve ismeri, magán életére korrekt embernek, kifogástalan hazafinak ismeri.

Az erkölcsi tanuk vallomása után felolvastatik azon fegyelmi határozat, mely a polgármesternek borcsempészetre vonatkozik.

Vas Kázmér közjegyző írta tud arról, hogy a szolgálati könyvek közül egyet Marianovics Máté bedobott a kályhába.

Pertich Mihály árvaszéki elnök Szabadkán, halotta, hogy elégették a könyvet.

Kopilovics Lukács földbirtokos Szabadkán vallja, hogy Benedek vivómester járt az ő szállásán. Ekkor ott volt Mamuzsich Ágost és Mamuzsich polgármester is, kik Benedek vivómesternek azt mondták, bokszirozza meg Gállyt, kap érte pénzt, — a polgármester azt is mondta, ha agyonliti mint a kutját, akkor sem lesz baja.

Antunovics Máté közjegyző Szabadkán, nem valhat azokra, miket a törvényszék eltiltott mint bizonyítandókat.

Mayländer Samu regálebérlő azt vallja, hogy az elégetett könyv nem volt hivatalos.

Reiner Fülöp fogyasztási hivatalnok vallja, hogy a szolgálati könyv volt, amit Marianovics elégetett.

Raics Milán hivatalnok, közvetlen tudomása nincs a könyvelégetésről.

Marianovics Máté utibiztos azt mondja, hogy a könyvet elégették, de azért, mert némi fegyelmi utasítások voltak benne.

A tanuvallomások után felolvastatik a kórházi visszaélésekre vonatkozó fegyelmi irat, majd Szigethy tanácsnok fegyelmi ügye is.

A napidijakra nézve, hogy azokat a polgármester akkor is fizette, mikor az illetők nem voltak kiktűdve. Vallomást tesz: Jandek Mátyás, főlevéltárnok. Ő két esetben is feljelentést tett emiatt, Szigethy tanácsnok és Ivanics főszámvevő Szabadkán a közgyűlésen voltak két nap s Budapestre való utazásukért ekkor napidijukat számítottak fel.

Éjjeli tárgyalás.

Benedek Gyula vivótanár Debrecenből, vallja, hogy Kopilovics tanyáján történt egy izben, Mamuzsich Ágost az mondta boxolja meg Gállyt, kap 500 forintot. Erre ő azt mondta, hogy ha agyonliti mint a kutját, se történik baja.

Nagy Mihály asztalos, városi vállalkozó Szabadkán, Mamusich házat is ő építette. Vallja, hogy nyomást gyakorolt reá a polgármester, hogy olcsón csinálja a házat. Az mondta neki, Miska olcsón csinálnál a házat, mert másképp kicsavarom a nyakadat a városi vállalatnál. Bosszút gyakorolt a polgármester ellene később egy

tégla-vállalatnál, mert azért a pénzt csak két év múlva kapta meg.

Rainer Károly asztalos Szegeden készítette el Mamusich házának az asztalos-munkáit.

Erdélyi Mihály mérnök Szegeden, vallja, hogy ő vállalta el a szabadkai iskolák építését, s Rainer e vállalattal el egy időben készítette Mamusich házában az asztalos munkákat.

Münster Jakab vállalkozó vallja, hogy ő szállította Mamusich házához az anyagot.

Mácskovits Titusz mérnök, vállalkozó Szabadkán, vallja, hogy tud arról, hogy Mamusich Nagy Mihályval alkuban volt a háza építésére nézve, s azt mondotta neki, jól csinálja, mert különben kitekeri a nyakát.

Körpel József kereskedő Szabadkán vállalata volt s a városi pénztárból fizették.

Vály Gyula városi mérnök Szabadkán, lényegtelen vallomást tesz.

Kotzka Géza építész Szabadkán, vallja, hogy a vállalkozókat Mamusich kifizette.

Jakobcsits Antal magánzó, Szalay Mátyás rendőrkapitány lényegtelen mozzanatokra kérdeztetnek ki.

Blaskovits Mihály festő, Szabadkán, Mamusich Félix a vállalatokra nézve vallanak.

A vádbeszéd.

Dobák Béla előadja, hogy a szabadkai sajtó főleg Mamusich Lázárt vádolja. A vádlott e sajtótügnél 16 esetet hozott fel ellene; ez esetekre, bár mindent elkövetett a védelem, a vádlott nem tudott semmit sem bizonyítani. Vádló kir. főügyési helyettes ezután sorba veszi azon 16 vádpontot, melyet a vád védelme részéről hallott felállítani.

A védelem.

Poleczner Jenő ügyvéd Lévy Simon vádlott védője általános figyelem között tartja meg hatalmas szónoki erővel elmondott vádbeszédét, melyben tiszta képét mutatja annak, amit az inkriminált cikkben Lévy állított, s melyet a tárgyalás alatt is felolvasott fegyelmi iratokkal s a tanúk vallomásaival beigazolt. Rámutatott arra, hogy Dobák nem is vádbeszédet, hanem vádbeszédet volt kénytelen tartani Mamusich városi polgármester mellett. Elismeri, hogy a cikk, melyet inkrimináltak, nem beczeni a polgármestert, sérti is, de becsületét nem bántja. Éppen úgy, mintha egy kereskedőnek azt mondják: portékája silány és drága. — A gyászkeret, a melybe cikk címe van befoglalva, becsületsértést nem képez. Nem talál abban sem becsületsértést, hogy a polgármester jubilálási napja a polgári tisztség gyásznapja Szabadkán. Azt tartja, hogy a polgármester ellen oly tények lettek felhozva, melyek őt olyannak minősíti, a milyennek a cikk őt bemutatja. A közhivatalnokot a törvény értelmében is kivétel nélkül lehet bírálni, anélkül, hogy a büntetést volna maga után. Kéri védenését felmenteni.

Lévy Simon a „Szabadkai Hírlap” felelős szerkesztője szólalt fel ezután, s szíveshöz szóló, az igaz érzelmeket mélyen érintő beszédében esetezte az ő hírlapírói működését, mely valóban a puritán hazafi, a lelkes közügy hajnoka vonásait domborította ki. Elmondotta mindazon okokat, melyek őt hivattá tették, hogy a szabadkai állapotokat bírálata tárgyával tegye. Szónoklata látható hatást tett az esküdtekre, úgy a hallgatóságra is, mely tetszésszajjal kísérte érvelő előadását.

A válasz és viszonzás után, mely Poleczner Jenő részéről ismét hatalmasan döntő érvokat állított a küzdő térre, az esküdtek visszavonultak itéletozatalra.

Itélet.

Az itéletet 1 órai tanácskozás után, éjtél után 2 órakor mondotta ki az esküdtszék s hangzott következőképen:

Lévy Simon írta-e a cikket? 12 igen.

Van-e a cikkben becsületsértés? 7 igen, 5 nem.

Vétkes-e a vádlott a becsületsértésben? 6 igen, 6 nem.

Az esküdtszék itéletét Tóth Pál, az esküdtek által választott elnök hirdette ki.

A törvényszék ezután vádlott Lévy Simont felmentette a vád alól, s a költségekben Mamusich Lázárt marasztalta el. A költségeket a kincstár előlegezte.

Mamusich Lázár becsületes városi polgármester tiszteletére csittörtök este fátylás menet tartatik. A fátylák szerdán már megis érkeztek, s bár a polgármester pervesztes, azért a fátylákát elégetik Szabadka nagyobb dicsőségére.

H I R E K.

— **Schneider Gusztávné** tegnap d. u. 4 órakor lakásán egy forgó pisztolyal szíven lötte magát s meghalt. A szerencsétlen asszonyt férjén kívül 3 kis árvája siratja. A feltűnő öngyilkosság, oka az, hogy a férj itteni kir. tszék telekkönyvi osztályánál mint irnok a kidőhivatalt vezette, minőségében az elküldésre váró pénzeket elsikkasztotta, miért is 3 havi börtön büntetést kellett szenvednie s hivatalától megfosztatott.

— **Gyászhir.** Alulírottak fájdalommal jelentik, hogy a legjobb apa, nagyapa, dédapa, testvér és rokon Dr. Müller Jakab tevékeny élete 88-ik évében f. hó 8-án fél 9 órakor rövid szenvedés után elhunyt. Hült tetemei f. hó 10-én délután 2 órakor fognak a helybeli izr. sirkertben örök nyugalomra helyeztetni. Szabadkán, 1895. év decz. hó 9. Müller Károly, Müller Lajos és neje, Müller József és neje, Dr. Müller Izidor és neje, Reinitz Morné Müller Henrika, Hajduska J.-né Müller Matild, Reinitz Mátkné Müller Laura, gyermekei, Pollák József, Reinitz Mór, Hajduska József, Reinitz Márk, vő Müller Ábrahám, Müller Johanna testvérei, valamint számos unokái dédunokái és rokonai Áldás és béke poraira!

Öngyilkosság. Hegyi, ezelőtt Knebelspiesz György helybeli ismert vendéglős e hó 8-án szíven lötte magát és meghalt. Szomorú tetteinek oka állítólag zavart anyagi viszonyaiban gyökeredzik.

— **Kiröptült madarak.** Több fogadott leányokkal berendezett fészkek közül, van egy László Idának is. E fészkekből pár nap előtt eltűnt Losonczy József zongora mester, de eltűnt vele három repülő madár is, kik Elza, Dora és Erzszi névre hallgatnak, de eltűnt

együttal a szekrényből állítólag 45 frt készpénz, is egy ezüst óra arany lánczal felszerelve. A szökevények délfelé vették utjokat, azonban a csendőrség már Sándorban elesipte őket, s most folyik a vizsgálat, ki a négy közül az igazi vétkes?

— **Mérgezési haláleset a korházban.** Papp Róza helybeli eselédleány a múlt hét elején felvétetni kérte magát a korházba hol aztán súlyos betegen feküdt. A múlt pénteken állapota hirtelen rosszabbodott s még aznap meghalt. A hulla felboncoltatván, az orvosok meglepetve látták, hogy a leány mérgezésnek esett áldozatul. Hogyan és mikor került a mérgehez az elhalt, s hogy öngyilkosság vagy más általi mérgezés történt-e annak hitelesítése végett a vizsgálat megindított.

— **A varázsló pinczér.** Petkovits Illés ujvidéki illetőségű helynéküli pinczér azzal foglalkozott, hogy kocsmárol-kocsmára menve produkálta az ott ülő parasztoknak, hogy ő belát a tárczájukba, ha van ezüst forintosuk benne, megmondja van-e, benne lyukas, kicserélte, s aztán a fogadást megnyerve, odább állott. A rendőrségnél feljelentés tétetvén, a szemfényvesztő pinczér elesipetett.

Felelős szerkesztő:

SZALAY LÁSZLÓ A. ügyvéd.

1264

895. lkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kun-halasi kir. járásbírószág mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Pest-Pilis-Solt Kis-kun megye betegápolási alap végrehajtónak Darányi Antal végrehajtást szenvedő elleni 25 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a kalocsai kir. törvényszék (a kun-halasi kir. járásbírószág) területén levő Halas város határában tekvő a halasi 676 sz. tjkvben foglalt + 715 hrsz. ingatlanra és a rajtalevő házra az 1881 évi 60 t. cz. 156 § a alapján 600 frt, + 2850 hrsz. alatti 869 □-öl nagyságú szőlőre ugyan azon törvényszakas alapján egészben 84 frt. a + 12837 hrsz. a. 1 hold 351 □-öl ingatlan ugyan azon szakasz alapján egészben 65 frt. valamint a + 10503 hrsz. 148 □-nádasa ugyan azon szakasz alapján egészben az árverés 24 frt kiban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1895 évi deczember hó 28-ik napján délelőtt 9 órakor** a halasi kir. járásbírószág hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverést a megállapított kikiáltási áron alól is eladatnak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át vagyis 60 frt, 8 frt. 40 kr. 2 frt 40 kr. készpénzben, vagy az 1881: LX. t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyiminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerelt elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Halason 1895 évi június hó 2 ik napján.

A halasi kir. járásbírószág mint telekkönyvi hatóság.

Fejér,
kir. aljárásbíró.